

Ulus'un çehresi değişiyor

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi (ASBÜ) Rektörü Prof. Dr. Mehmet Barca, Türkiye'de bir ilki başkent Ankara'da gerçekleştireceklerini belirterek, Ulus'ta tekno-kentlere benzer bir sosyo-kent projesi geliştirdiklerini söyledi. Barca ayrıca Ankara Müzik ev Güzel Sanatlar Üniversitesi olarak kurulacak olan yeni üniversite hakkında bazı bilgiler verdi.

Uğur DUYAN'ın röportajı sayfa 2'de

Ulus'un çehresi değişiyor

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi (ASBÜ) 2013'ten beri Ulus'ta son dönemlerde öğrenci alımına da başlayan üniversiteye 2015 yılında rektör olarak atanan Mehmet Barca, üniversite olarak 1 sosyo-kent 12 müze ve çok sayıda araştırma merkezi kurarak, Ankara'yı uluslararası bir standartta çıkartacaklarını ifade etti. Barca ile söyleşimizin bu kısmında ASBÜ'nün geleceğe yönelik projelerini konuştuk.

Röportaj: Uğur DUYAN

ÜNİVERSİTE, KÜLTÜR SANAT İLE BESLENECEK

Mehmet Barca, Ulus'tan Opera'ya oradan da Sıhhiye'ye doğru giderken karşılaştığımız Küçük Tiyatro, Opera binası, Etnografya Müzesi ve Resim Heykel Müzesi'nin 80'ler 90'lardaki halinden çok uzak olduğunu belirterek, üniversitenin sağlayacağı dinamizmle Ulus'un sadece bilim üreten bir merkez olmaması gerektiği, aynı zamanda kültür-sanat merkezine de dönüşmesi gerektiğini ifade ediyor. Ulus'un sadece üniversite ile bilim üreten bir merkez değil, kültür-sanat faaliyetlerinin de merkezi olmasını ifade eden Barca, "Ulus'ta kültür ve sanat kurumları kümelendiği zaman hem üniversite onlardan beslenir hem de onlar üniversiteden. O zaman birbirini besleyen zengin bir ekosistem gerçekleşmiş olur" dedi.

ASBÜ Rektörü Mehmet Barca, Ulus'un tüm paydaşları ile ele alınması gereken bir konu olarak görüyor ama 'Ulus Adası' olarak tanımladığı bölgenin de üniversitenin getireceği sosyo-kültürel yapı ile uyumlu olmasını düşünüyor. Hep "Ulus'u konuştuk birde Ulus Adası'nın çevresi var" diyerek konuyu buraya getiriyor:

'ULUS'U CEVRESİNDEN BAĞIMSIZ DÜŞÜNEMİYİZ'

"Adanın çevresinin de ada ile ayrı düşmemesi gerekiyor. Burası karşı tepelerden (Hıdırlık, Yenidoğan, İsmet Paşa semtlerini kast ediyor) bağımsız değil, Rüzgârlı sokaktan, Atatürk Kültür Merkezi'nden, Ulucanlardan, Kale'den, Sıhhiye'den bağımsız değil. Tamam, burası bir ada Bentderesi'ni Dışkapı'yı esas aldığımız zaman meydana kadar bir ada ortaya çıkıyor. Ama burası diğer yerlerle ele alındığı zaman bir anlam ifade eder. Evvela entegrasyonun en acil olduğu yer karşı tepeler, buraları uzun yıllar gecekondulardan oluşan ve bildiğim kadarıyla yaklaşık 40 bin insanın yaşadığı ve Başkent Ankara'ya yakışmayan epey bir faaliyetin merkezi. Dolayısıyla biz burayı bir bilim kültür sanat merkezine dönüştürsek etrafının da nezih ol-

ması lazım. Ulus Adası bir bilim kültür sanat merkezi olacaksa eğer bunu tehdit eden bir sosyolojinin bulunması elbette uygun olmayacaktır. Ekosistem açısından bakıldığında, Ulus Adası'nı çevreleyen geniş çevrenin Ada ile uyumlu ve destekleyici olması şarttır."

Mehmet Barca'ya en büyük projelerinden olarak tanımladığı sosyo-kent projesini sordumuzda, Türkiye'de bir ilk olduğunu kaydederek, bu projeleri şöyle özetliyor:

ANKARA'YI LİDER ŞEHİR YAPACAK

"Ankara'yı uluslararası bir düzeye taşıyacak, layık olduğu bir dünya başkentine dönüştürecek olan bir proje". Ankara Kalkınma Ajansı'nın desteklediği bu sosyokent projesi için Ulus Meydanı'ndaki Ulus Çarşısı'nı düşündüklerini kaydeden Rektör Barca, Cumhuriyetin ilk yıllarına ait bir binaya da sahip çıkarak, onun içerisinde teknoloji-kentlerde gördüğümüz gibi, özel sektör şirketlerinin, sivil toplum kuruluşlarının ve kamu kurumlarının sosyal yenilik üzerine çalıştıkları ve başarılı olan projelerini ürünlere veya girişimcilik dönüştürdükleri bir destekleyici kurumsal altyapı olacağını belirtti. Üniversite, sosyal yenilik zey-

rine çalışacaklara hukuktan ekonomiye, psikolojiden yönetim bilimine uzanan uzmanlık bilgisi hususunda destekler sunabilecek. Sosyokent projeleriyle gelenler çeşitli disiplinlerde çalışan akademisyenlerden danışmanlık hizmeti almanın ötesinde Üniversitenin araştırma altyapısından ve kuluçka merkezlerinden de yararlanabileceklerdir. Sosyal sorunlara klişeleşmiş çözümler yerine yenilikçi çözümler bulmayı amaçlayan, sosyal girişimcilik konularına odaklanacak yeni ürünler geliştirmeyi hedefleyen, çeşitli politika, strateji veya uygulamaların geliştirilmesini sağlayan bir merkez olarak faaliyetlerini yürütecek olan sosyokentin aynı zamanda uluslararası bir vasıfta taşıyacağını açıklayan Barca, "Ankara, şehir liderliğinin ve paydaşlarının Ankara'ya ilişkin vizyonu dikkate alındığında, böylece bir arayüzün inşası ortak vizyona ulaşma noktasında önemli bir katkı sağlayacaktır" dedi.

ARAŞTIRMA MERKEZLERİ

Mehmet Barca, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi'nde diğer üniversitelerde olmayan araştırma merkezleri açacaklarını ve bu merkezlerin sayılarını arttırmaktan yana olduklarını ifade etti. Mevcut durumda aktif olan bazı araştırma merkezlerini şöyle sıraladı: Deneysel İktisat Uygulama ve Araştırma Merkezi, Dil Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, Kültür ve Medeniyet Araştırmaları Merkezi, Rekabet ve Regülasyon Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, Saha Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, Yöntem Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, Yükseköğretim Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, Sosyal İnovasyon Merkezi (ASBÜ-SİM). Araştırma merkezlerinin yanı sıra, diğer üniversitelerde pek örneğine rastlanmayan enstitülerin olduğunu ifade etti: ASBÜ'de Batı Araştırmaları Enstitüsü, Hacı Bayram Veli İslami Araştırmaları Enstitüsü, Orta Doğu ve Afrika Araştırmaları Enstitüsü ve Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü.

2023'E KADAR 12 MÜZE

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi'nin geleceğe yönelik planları arasında neler var diye sordumuz zaman ise Barca, "Bize tahsis edilen binalarda, 2023'e, Cumhuriyet'in 100 yılına kadar yetiştireceğimiz 12 tane müze var" diyerek müze projelerini sıraladı:

Hazine Odası Müzesi: İçinde bulunduğumuz ve şimdi rektörlük olarak kullandığımız eski başvekalet binasının altında biliyorsunuz; Türkiye Cumhuriyeti'nin eski Hazine Odası var. Almanlara yaptırılan altın renginde dolapları olan içeriden dubleksli çok güzel bir Hazine Odası, buranın müze olarak çalışmalarını yaptık. Birinci adım bitti; müzenin tasarımını tamamladık. Şimdide uygulamasına geçiyoruz. Bu hususta da Hazine Odası'nın müzeye dönüştürülerek halka açılması için bizleri teşvik eden ve sponsor olan sayın valimize teşekkürü bir borç bilirim.

Adnan Menderes ve Demokrasi Müzesi: (İçerisinde bulunduğumuz odayı göstererek) Burası Adnan Menderes'in makam odası, bu odanın bir canlandırmasını Hazine Odası'nın yanında yaparak; adını da "Adnan Menderes ve Demokrasi Müzesi" olarak koyacağız. İdam edilen iki ar-

kadaşıyla beraber bir çalışma ortamı oluşturacağız. Kültür Bakanlığı ile de temasa geçerek Aydın'daki müzelerden Adnan Menderes'e ait objelerin üretimini, bazı belgelerinde basımını yapacağız. Bir akademisyen ekibini görevlendirdik. Bu ekip için TBMM Başkanlığı'ndan araştırma izni alarak bir arşiv çalışması başlattık. Bu ekip Adnan Menderes'e ilişkin binin üzerinde belgeye ulaştı. Bunların bir kısmını araştırmacılar henüz hiç değerlendirmemiş. Bazıları son derece özel, örneğin eşyaya olan yazışmaları var. Orijinal basımların alacağımız bir koleksiyonu da burada sergileyeceğiz. Her müzemiz için bir, canlandırma, iki, belgesel-Adnan Menderes içinde Hazine Müzesi içinde-, üç, kütüphane kuracağız.

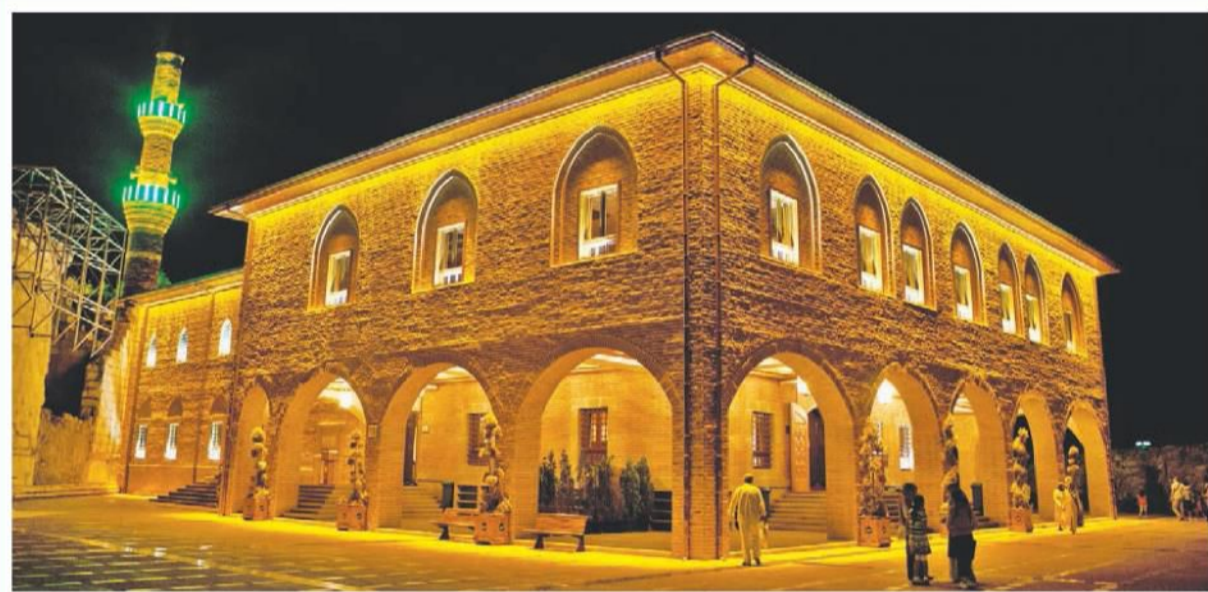
Genç Cumhuriyet Tabloları Müzesi: Üçüncü bir müze planımız, Sümer Holding binasını devraldığımız zaman bize geçen çok kıymetli tabloların sergilendiği bir müze olacak. Diğer bir ifade ile genç Cumhuriyet'in meşhur ressamlarının tablolarından oluşan çok kıymetli bir koleksiyonu meraklılarına açacağız. Bunların bir kısmı son derece değerli. Uzmanların üç kategoriyeye ayırdıkları, birinci sınıf çok önemli dedikleri 34; ikinci kategori 70; toplamda 340 adet tablo var. Bunlardan bir "Genç Cumhuriyet Tabloları Müzesi" oluşturmayı planlıyoruz.

Ankara İstiklal Mahkemesi Müzesi: Çankırı caddesine bakan başvekalet binasının karşısında yer alan binamız Ankara İstiklal Mahkemesi olarak tarihte önemli bir yer oynamıştır. O binada da bir odayı müzeye dönüştürerek İstiklal Mahkemesi'ni (mahkeme salonunu) canlandıracağız. İstiklal Mahkemeleri ile ilgili TBMM arşivlerinde yaptığımız çalışmalardan çok sayıda belge ortaya çıktı. Balmumundan mahkeme heyetinin canlandırılmasının dışında, söz konusu belgelerin sergilenmesi, araştırmacılar için bir kütüphane oluşturulması ve kısa bir belgesel ile Mahkemenin seriveninin görselleştirilmesi ve anlatılması yoluna gideceğiz.

İskilipli Atf Hoca Müzesi: İstiklal Mahkemesi'nin bulunduğu binamızın altı zindan olarak kullanılmış. Yani, altı zindan üstü mahkeme. Zindandan çok sayıda meşhur gelip geçmiş, biri de İskilipli Atf Hoca. İskilipli Atf Hoca ile zindan arkadaşları anılarında tuttukları hücreyi şöyle tarif ediyor: "Pencereden bakıldığında bir tek minare görüntüdü". Kastettiği Zincirli Camii'nin minaresi. Bütün açılardan baktığımızda minarenin gördüğü bir tek hücre var. Dolayısıyla minarenin görüldüğü hücre İskilipli Atf Hoca'nın tutulduğu hücre olmalı. Biz orayı İskilipli Atf Hoca Müzesi yapacağız. İskilipli Atf Hoca'nın ailesi ile irtibat kurduk, Hoca'nın ailesi Atf Hoca'ya ait ellerindeki bütün özel eşyaları bize devretti. Onları da orada sergileyeceğiz. Diğer müzeler için söz konusu olan belgesel, kütüphane burada da olacak.

Kamu İktisadi Teşekkülleri Müzesi: Bir diğer müze projemiz de, Sümer Holding'in satış ofislerinin içerisinde yapacağımız 18 ayrı köşeden oluşacak olan bir Kamu İktisadi Teşekkülleri Müzesi. Dünyada böyle bir konsept var mı bilmiyoruz. Burada Makine Kimya, Sümer Holding, Eti Maden, Demiryolları gibi KİT'lere ait belgelerin tıpkı-basımlarını ve seçilmiş objeleri sergilemiş olacağız.

Tek tek müze hakkında ayrıntılı bilgi vermeden geriye kalanların isimlerini zikretmekle yetinelim: Hükümet Meydanı Açık Hava Müzesi, Genç Cumhuriyet Eşyaları Müzesi, Eski Ankara Fotoğrafları Müzesi, Ankara Evi Müzesi, Hacı Bayram-ı Veli Müzesi ve Ankara İdari Müzesi.

HACI BAYRAM AYRI BİR ÇEKİM MERKEZİ OLMALI

Rektör Barca, Ulus'ta iki kesime özellikle çağrı yaparak, bölgenin çekim alanını güçlendirilmesinde katkı sağlayacağı kanısında. İlk kesim olarak, STK'lara seslenen Barca, Ulus'u merkez olarak kullanan STK'ların da bulunduğu dikkat çekerek, tarihi kent merkezinde faaliyetlerini arttırmalarını istiyor.

Bir diğer kesim olarak da yine STK'ların aktif olarak katkıda bulunduğu Hacı Bayram Camii ve çevresindeki dini vakıf faaliyetlerine işaret eden Barca, "Hacı Bayram Camii ve çevresi kanaatimce ayrı bir

çekim merkezi olarak değerlendirilebilir. Hacı Bayram Ankara'nın manevi büyüğüdür. Onun irfanının gölgesinde bilim, kültür, sanat ve dini faaliyetlerin yürütülmesi ayrı bir önem ifade ediyor" dedi.

"Hacı Bayram herkesin Hacı Bayramı" diyen Barca, "Biz Hacı Bayram bir çekim merkezi olduğu sürece, Hacı Bayramın maneviyatından feyz almak isteyenler oldukça, çevre ilçeler, çevre iller herkes buraya akar. Burası zaten halkın yeri olmaya devam eder" dedi.

ANKARA'YA YENİ BİR ÜNİVERSİTE DAHA

Rektör Barca, iki dönem görev aldığı Ankara Kalkınma Ajansı'nda, Ankara'nın bir başkent olarak kültür sanat bakımından yeterli olmadığı ve bu konuda desteklenmesi gerektiği konusunu her zaman canlı tuttuğunu ifade ederek, üniversite olarak kültür-sanat çalışmaları konusunda Ankara'ya katkı sağlayacak çalışmalara önem verdiklerini söyledi.

Barca, "Ankara'da kültür-sanat bakımından bizleri sevindiren yeni girişimlerden birisi de Ankara'da "Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi"nin kuruluyor olmasıdır. Esasen bu üniversitenin İstanbul'da kurulması düşünülmüştü. Fakat karar süreçlerinde Ankara'nın kültür ve sanat kurumlarına olan yüksek ihtiyacı ve 15 Temmuz sonrası yönetimi bize verilen FETÖ'den kalan eski İpek Üniversitesi kampüsünün varlığı yeni üniversitenin Ankara'da kurulması yönünde bir fikir değişikliğine götürdü. Bunun Ankara'muz için önemli bir kazanım olacağından hiç şüphem yok" dedi.

Barca, "15 Temmuz'dan sonra yönetimi bize verilen İpek Üniversitesi'nin kampüsünün sanat eğitimine uygun yapılması, Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi için hazır bir ortam ve kapalı mekan sunmaktadır. Bu durum Üniversite'nin hızlı bir şekilde gelişmesi için önemli bir fırsat olmaktadır" dedi.

